

Uutiskärki kuolee

Usko pois. Kannattaa heittää sille jäähyväiset.

*Tuomo Björksten
Turun ammattikorkeakoulu
25.11.2011*

Miksi journalismi on kriisissä?

Perusuutisia saa ilmaiseksi netistä joko ammattilaisten tuottamana tai harrastelijoiden välittämänä.

Elämän yleinen hektisyys sotii kuivaa, eleetöntä uutisointia vastaan. Perinteinen uutiskärki ei toimi, koska ihmiset eivät jaksa tai ennätä enää lukea sitä.

Ne kolme uutiskriteeriä, jotka toimivat tulevaisuudessa

1. Läheisyys

Ei tarkoita paikallisuutta, vaan kiinnostuksen kohteita.

2. Tunne

3. Yllätys

Tunne ratkaisee

Tulevaisuuden uutiset perustuvat siis tavalla tai toisella tunteeseen.

Pian ei ole uutista ilman tunnetta.

Tunteita voi olla kuitenkin monenlaisia: Suru, ilo, hämmästyks, raivo, sympatia, empatia...

Oppimisen ilo; tunne siitä, että tämä on hyödyllistä tietoa.

Tunteen ylivoimasta seuraa...

- Paketoinnin osuus uutisten julkaisemisesta korostuu. Ei ole samantekevää, millaisessa muodossa sisällön tarjoaa.
- Faktat ovat ilmaisia. Ne saa mistä vain. Journalismia on tiedon käsittely ja paketointi.
- Tarinallisuus on paras tapa välittää tunnetta, joten kaikkien kirjoittavien toimittajien tulisi opetella draaman perusasiat.

Tarinat ja tunteet uutisissa

Huonossa tarinallisuudessa:

Toimittaja maalailee adjektiiveilla,
koska ei oikeasti tiedä, mitä on tapahtunut.

Juttuun tehdään draamaa, jota siinä ei ole.

Tunteet ovat feikattuja, ei anneta lukijalle
tilaa.

Hyvän tarinan elementit 1

Uutisen alku ei sisällä asiaesittelyä, vaan tilanteen, joka vie lukijan uutistapahtuman keskelle.

Heti tapahtumakuvauksen jälkeen tulee asiaesittely, jossa kerrotaan ytimekkäästi ja selkeästi, mistä uutisessa on kyse.

Kiinnostavassa uutisessa on aina jokin ristiriita.

Hyvän tarinan elementit 2

Tarina jatkuu tapahtumakuvauksella, jonka on syytä olla yksityiskohtainen. Kuvaus selventää, miten ristiriita ilmenee.

Kronologinen kerronta on helppo tapa tehdä uutistarina.

Uutisen lopussa on tarjottava jokin ratkaisu ristiriitaan. Hyvä uutinen katsoo eteenpäin.

Case Osama bin Laden

"Yhdysvaltain erikoisjoukkojen sotilas painaa liipaisinta ratkaisevan kerran.

Luoti osuu miestä päähän.

Siinä kuolee Osama bin Laden, mies, jota on jahdattu viimeiset kymmenen vuotta.

Terroristin surma tapahtuu miljoona dollaria maksavassa valkoisessa talossa keskellä Abbottabadin viljapeltoja Pakistanissa.

Naapuruston asukkaat ovat havainneet neljän helikopterin pörräävän pimeään kaupungin yllä, mutta heillä ei ole aavistustakaan, millainen tulitaistelutalossa käydään."

"Yhdysvaltain tiedustelupalvelu CIA ryhtyy tarkkailemaan taloa syyskuussa 2010. Agentit hakevat pienillä huomaamattomilla lennokeilla kuvia talosta. Kartanossa asuu erikoista väkeä.

Naapurit vievät roskansa tielle, mutta talon kolme perhettä polttavat kaiken pihalla."

Esimerkkitarina

Ammuskelusta huolimatta Dalen ja hänen kumppaninsa ajoivat veneellä saarelle, noukkivat vedessä räpiköiviä, haavoittuneita ja šokissa olevia nuoria kyytiin ja kuljettivat heitä vastarannalle. Välillä luoteja osui aivan veneen viereen.

Koska kaikki eivät mahtuneet kerralla kyytiin, he palasivat saaren edustalle - yhteensä neljä kertaa. He pelastivat kahdestaan ehkä 40 nuorta tappajan kynsistä.

"Emme nukkuneet viime yönä. Tämän päivän olemme olleet yhdessä ja puhuneet siitä mitä tapahtui. Meillä on vielä paljon puhumista", Dalen sanoo.

(HS 24.7.2011)